

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

na lata 2020-2022

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

1. Wprowadzenie

Przedstawiony program jest kolejnym etapem działania na rzecz pomocy dziecku i rodzinie. W 2017 r. powstał Gminny Program Wspierania Rodzin na lata 2017-2019. Jednym z jej integralnych elementów jest rozwój opieki nad dzieckiem i rodziną. Obecny program obejmuje lata 2020-2022 i jest kontynuacją poprzedniego.

Program wspierania rodzin dla gminy Czosnów na lata 2020-2022 został opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.). Zgodnie z art. 176 pkt 1 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożliwości sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Rodzina to podstawowa komórka oraz naturalne środowisko, funkcjonowania i rozwoju dziecka. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby są zobligowane do wspierania rodziny i podjęcia stosownych działań.

Rodzina dysfunkcyjna to taka, w której występują poważne nieprawidłowości w zaspakajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa czy pijaństwo rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa bądź długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, pedagogów szkolnych, pracowników służb medycznych, (pielęgniarek, lekarzy), policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które

mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy doceniać oraz konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka.

Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Zatem praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną biologiczną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrotu do domu.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

W przepisach zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie a nie bezpośrednie zaspakajanie potrzeb.

Zawarte w niniejszym Programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Obejmują pomocą rodziny zagrożone różnego typu patologiami, dysfunkcjami oraz dzieci i młodzież zagrożoną niedostosowaniem społecznym.

Program będzie realizowany w toku bieżącej pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przez programy celowe opierające się na poniższych podstawach prawnych.

Jednocześnie oprócz podstaw prawnych będzie wykorzystana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czosnów na lata 2009-2020 oraz Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Czosnów na lata 2016-2020.

2. Zadania gminy w zakresie wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Do zadań gminy w zakresie wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej należą w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

3. Podstawy prawne:

- 1) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.),
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.),
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.),
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. 2019 r. poz. 2277),
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.),
- 6) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2086),
- 7) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.),
- 8) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1481 ze zm.),
- 9) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 ze zm.).

4. Odbiorcy programu

Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Czosnów dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przedstawiciele instytucji, podmiotów, służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze bezrobociem, niezaradnością życiową związaną z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz uzależnieniami. Problemy te przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców

zaburza zaspakajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń szkolnych, izolacji społecznej oraz wchodzenie w konflikt z prawem.

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

Gminę Czosnów według stanu na dzień 31.12.2019 r. zameldowanych jest 9475 mieszkańców (dla porównania w roku 2017 – 9415 mieszkańców, a w roku 2018 - 9424 mieszkańców). Z danych wynika, że liczba zameldowanych mieszkańców gminy Czosnów w 2019 roku była większa niż w latach ubiegłych.

W 2017 roku z pomocy tutejszego Ośrodka skorzystało 259 rodzin, w roku 2018 - 228 rodzin, a w roku 2019 liczba ta wynosiła 212 rodzin.

W gminie obserwuje się, podobnie jak w całym kraju takie problemy jak: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność w tym długotrwała choroba, alkoholizm oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (tabela nr 1).

Tabela nr 1. Najczęstsze przyczyny ubiegania się o wsparcie GOPS w Czosnowie

Powody przyznania pomocy	2017 r.		2018 r.		2019 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	58	115	47	80	47	84
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	8	34	4	22	7	39
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezrobocie	74	183	60	153	52	128
Bezdomność	5	5	4	4	3	3
Niepełnosprawność	64	100	61	88	59	95
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	5	14	3	9	1	2
Alkoholizm	9	13	10	17	12	18
Narkomania	1	1	1	1	1	1

Długotrwała lub ciężka choroba	120	213	104	184	104	197
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	19	52	19	64	21	72
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	3	1	1	0	0

Zródło: dane własne

W przypadku występowania u rodziny zjawiska przemocy fizycznej bądź psychicznej uruchamiana jest procedura Niebieskiej Karty (tabela nr 2).

Tabela nr 2. Rodziny objęte procedurą Niebieskiej Karty

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba Niebieskich Karta	44	30	33
Liczba rodzin objętych procedurą	44	30	33
Liczba rodzin z dziećmi objętych procedurą	6	5	7

Zródło: dane własne

5. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki zgodnie z art. 191 ust. 9 pkt 1, 2, 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.) tj.

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej:
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej:
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej:

Na podstawie opracowanych sprawozdań oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych GOPS wynika, że w latach 2017-2019 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w

wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych stale się waha. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej (tabela nr 3).

Tabela nr 3. Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych

Rok	Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny	Liczba dzieci objętych asystentem rodziny
2017	11	26
2018	12	26
2019	12	24

Źródło: dane własne

Tabela poniżej przedstawia ilość dzieci z Gminy Czosnów umieszczonych w pieczy zastępczej typu rodzinnego oraz instytucjonalnego (tabela nr 4).

Tabela nr 4. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2017-2019

Rok	Liczba dzieci											
	Rodzinna piecza zastępcza							Instytucjonalna piecza zastępcza (placówki opiekuńczo-wychowawcze)				
	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe pogotowie rodzinne	Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	Rodziny zastępcze - Rodzinny dom dziecka	dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej	Typu socjalizacyjnego	Typu interwencyjnego	Typu rodzinnego	Typu specjalistycznego - terapeutycznego	dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej
2017	4	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
2018	7	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0
2019	6	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0

Źródło: dane własne

6. Cele programu

- 1) Celem głównym programu jest stworzenie systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

- 2) Cele szczegółowe:
 - a) podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny i wzrostu kompetencji rodzicielskich.
 - b) wspieranie i interdyscyplinarna pomoc dla rodzin dysfunkcyjnych.
 - c) podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
- 3) Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej gmina winna zapewnić wsparcie poprzez realizację powyższych celów, polegających w szczególności na:
 - a) Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego
 - b) Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny
 - c) Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny
 - d) Podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny
 - e) Pomoc integracji rodziny
 - f) Przeciwdziałaniu patologizacji i wykluczeniu społecznemu rodziny
 - g) Dążeniu do reintegracji rodziny

7. Partnerzy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji Programu

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czosnowie na terenie gminy Czosnów w latach 2020-2022 we współpracy z następującymi instytucjami:

- 1) Samorząd lokalny,
- 2) Placówki oświatowe na terenie gminy (nauczyciele, wychowawcy i pedagodzy szkolni),
- 3) Gminne Zakłady Podstawowej Opieki Zdrowotnej,
- 4) Gminna Biblioteka Publiczna w Czosnowie,
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czosnowie,
- 6) Komenda Policji w Czosnowie,
- 7) Zespół interdyscyplinarny,
- 8) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Mazowieckim,
- 9) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim,
- 10) Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim: Kuratorzy Społeczni i Zawodowi,
- 11) Kościół,
- 12) Organizacje Pozarządowe.

8. Zadania realizatorów Programu

Lp.	Cele szczegółowe	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Urząd Gminy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2020-2022
2.	Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Placówki służby zdrowia, Sąd – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Kościół	2020-2022
3.	Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2020-2022

I. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

CEL GŁÓWNY: stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Czosnów

CELE SZCZEGÓŁOWE	ZADANIA INSTYTUCJI PODMIOTU W ZAKRESIE DANEGO CELU:
1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny	<ol style="list-style-type: none">1. Szeroko pojęta pomoc rodzinom w przewyżczeniu trudnych sytuacji socjalno-bytowych przy wykorzystaniu własnych możliwości, zasobów i uprawnień (pomoc finansowa, rzeczowa na rzecz rodziny),2. Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przewyżczeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez wzmocnienie funkcji rodziny,3. Rozwój pomocy w formie usług asystenta rodziny,4. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników socjalnych, Asystentów rodzin i innych specjalistów pracujących na rzecz rodzin,5. Propagowanie nowych form pomocy w formie rodziny wspierającej w zależności od potrzeb,6. Specjalistyczne poradnictwo: socjalne, prawne, psychologiczne,7. Interdyscyplinarność współpracy i koordynacji działań GOPS Czosnów oraz instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodzin.
2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	<ol style="list-style-type: none">1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie, zapewnienie ochrony i pomocy ofiarom przemocy domowej w ramach współpracy GOPS i Punkt Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie,2. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, prawnego, mediacji Rodzinnych, pracy socjalnej w stosunku do rodzin bezradnych w prowadzeniu własnego gospodarstwa domowego/bezradnych w sprawie opiekuńczo-wychowawczych,3. Pomoc materialna, rzeczowa dla dzieci i ich rodzin,4. Tworzenie i realizacja projektów i programów wspierających rodzinę w prawidłowym jej funkcjonowaniu,5. Zwiększenie wiedzy i kompetencji rodzicielskich, podniesienie umiejętności społecznych członków rodzin z problemami wychowawczo-opiekuńczymi,

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej, 7. Wspieranie instytucjonalne rodzin dysfunkcyjnych, 8. Współpraca z instytucjami, podmiotami w powiecie zapewniającymi opiekę dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem wymiaru sprawiedliwości, właściwym ze względu na położenie gminy. 9. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie, zapewnienie ochrony i pomocy ofiarom przemocy domowej w ramach współpracy GOPS i Punkt Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, 10. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, prawnego, mediacji Rodzinnych, pracy socjalnej w stosunku do rodzin bezradnych w prowadzeniu własnego gospodarstwa domowego/bezradnych w sprawie opiekuńczo-wychowawczych, 11. Pomoc materialna, rzeczowa dla dzieci i ich rodzin, 12. Tworzenie i realizacja projektów i programów wspierających rodzinę w prawidłowym jej funkcjonowaniu, 13. Zwiększenie wiedzy i kompetencji rodzicielskich, podniesienie umiejętności społecznych członków rodzin z problemami wychowawczo-opiekuńczymi, 14. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej, 15. Wspieranie instytucjonalne rodzin dysfunkcyjnych, 16. Współpraca z instytucjami, podmiotami w powiecie zapewniającymi opiekę dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem wymiaru sprawiedliwości, właściwym ze względu na położenie gminy.
<p>3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z instytucjami, podmiotami w powiecie zapewniającymi opiekę dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem wymiaru sprawiedliwości, właściwym ze względu na położenie gminy, 2. Partycypowanie w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej (m.in. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub inwestycyjnym ośrodku preadopcyjnym). 3. Pomoc w tworzeniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

**II. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
przy GMINNYM OSRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ**

CEL GŁÓWNY: stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Czosnów

CELE SZCZEGÓŁOWE:	ZADANIA INSYTUCJI PODMIOTU W ZAKRESIE DANEGO CELU:
<p>1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umocnieniu rodziny</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie (zbieranie i analiza informacji dotyczących występowania aktów przemocy), 2. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie (edukacja społeczności lokalnej poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych oraz organizowanie spotkań, pogadanek na temat zjawisk przemocy w rodzinie i możliwości wsparcia w tym zakresie), 3. Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawą skuteczności podejmowanych działań, 4. Podwyższenie kwalifikacji kadry podmiotów lokalnych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
<p>2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenie wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą, 2. Zapewnienie schronienia i wsparcia instytucyjnego ofiarom przemocy, 3. Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej, 4. Wdrażanie i monitorowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, współpraca i integracja służb zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 5. Stworzenie bazy danych dotyczących możliwości udzielenie pomocy w środowisku lokalnym, 6. Specjalistyczne poradnictwo: psychologiczne, prawne, mediacje, praca socjalna w Punkcie Informacji Wsparcia i Pomocy Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie.
<p>1. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rodzin poprzez pracę asystenta rodziny, 2. Zapewnienie wsparcia psychologicznego, prawnego, 3. Kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do Programu Korykcyjno-Edukacyjnego, 4. Współpraca i współdziałanie z Gminną Komisją Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych w sytuacji podejrzenia występowania problemów alkoholowych w rodzinie.

III. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

CEL GŁÓWNY: stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Czosnów

CELE SZCZEGÓŁOWE:	ZADANIA INSTYTUCJI PODMIOTU W ZAKRESIE DANEGO CELU:
1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny	<ol style="list-style-type: none">1. Organizowanie imprez lokalnych i konkursów dla mieszkańców gminy,2. Propagowanie zdrowego stylu życia w rodzinach poprzez funkcjonowanie sieci świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży w profilu opiekuńczo-wychowawczym i sportowym,3. Prelekcje w szkołach dotyczące więzi rodzinnych i ich ewentualnych zagrożeń.
2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	<ol style="list-style-type: none">1. Finansowanie wyjazdów kolonijnych dla dzieci z programem profilaktycznym,2. Udzielenie pomocy i wsparcia w ramach pracy Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego,3. Motywowanie Klientów do podjęcia konkretnych działań w zakresie przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz uzależnienia od alkoholu i narkotyków,4. Terapia rodzinna.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	<ol style="list-style-type: none">1. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi w wymienionym zakresie.

IV. POLICJA	
CELE GŁÓWNE: stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Czosnów	
CELE SZCZEGÓŁOWE:	ZADANIA INSTYTUCJI PODMIOTU W ZAKRESIE SANEGO CELU:
1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umocnieniu rodziny	1. Działania profilaktyczne sprzyjające umacnianiu rodziny poprzez różnego rodzaju prelekcje i pogadanki.
2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	1. Działania w ramach „Niebieskiej Karty”, 2. Pomoc prawna.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	X
V. PLACÓWKI ZŁUŻBY ZDROWIA	
CEL GŁÓWNY: stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Czosnów	
CELE SZCZEGÓŁOWE:	ZADANIA INSTYTUCJI PODMIOTU W ZAKRESIE DANEGO CELU:
1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnieniu rodziny	1. Profilaktyka leczenia obejmująca zdrowie dziecka i rodziców, 2. Rozpoznawanie potrzeb środowiska poprzez wizyty u lekarzy i pielęgniarek środowiskowych, 3. Doraźna usługa opiekuńcza w celu zapewnienia natychmiastowej interwencyjnej pomocy i opieki medycznej, 4. Badania okresowe- ocena dbałości rodziców o zdrowie dzieci, 5. Instruktaż dla młodych rodziców dot. prawidłowego wychowania, rozwoju i zdrowia potomstwa, 6. Aktualizowanie informacji w informatorze dla pacjenta, 7. Współpraca z instytucjami i podmiotami wspierającymi funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny.
2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	1. Podnoszenie świadomości rodziców związanej z właściwym dbaniem o zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodziny, 2. Wskazywanie możliwości podejmowania leczenia w specjalistycznych ośrodkach (np. leczenie z choroby alkoholowej), 3. Opieka lekarska i poradnictwo w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo- wychowawczych typu interwencyjnego, 4. Badanie dzieci skierowanych do adopcji i kandydatów na rodziców zastępczych.

3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena sytuacji dziecka (stan jego zdrowia i rozwój) w domu rodzinnym i rodzinie zastępczej, 2. Współpraca z instytucjami i podmiotami wspierającymi funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny.
VI. PLACÓWKI OŚWIATOWE	
CELE GŁÓWNE: stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Czosnów	
CELE SZCZEGÓŁOWE:	ZADANIA INSTYTUCJI PODMIOTU W ZAKRESIE DANEGO CELU:
1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie rodzinnej integracji, 2. Upowszechnianie pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny (organizowanie Uroczystości i imprez dla dzieci i rodziców), 3. Kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, 4. Psychoedukacja- wsparcie pedagogiczne i psychologiczne dla rodziców i dzieci, 5. Współpraca z rodzinami- pomoc w rozwiązywaniu problemów i trudności bieżących, korygowanie negatywnych zjawisk, wizyty w domu dziecka, 6. Organizowanie pomocy dzieciom z najuboższych rodzin (dożywanie), 7. Współpraca z instytucjami i podmiotami wspierającymi funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny.
2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring i rozwiązywanie bieżących problemów wychowawczych dzieci, 2. Pomoc dzieciom w rodzinie zagrożonej kryzysem/przemocą, 3. Pomoc doraźna: psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczne, 4. Kierowanie dzieci do specjalistów celem uzyskania pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji, 5. Motywowanie do skorzystania z pomocy terapeutycznej w przypadku stwierdzenia problemu uzależnień, 6. Mediacje, 7. Organizowanie pomocy materialnej, 8. Współpraca z instytucjami i podmiotami wspierającymi funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielenie emocjonalnego wsparcia rodzicom i dziecku, 2. Praca z rodzicami dziecka koncentrująca się na niwelowaniu przyczyn sytuacji patologicznych, 3. Współpraca z opiekunami- rodzicami zastępczymi, 4. Dodatkowe zajęcia wyrównawczo-dydaktyczne, 5. Współpraca z instytucjami i podmiotami wspierającymi funkcje opiekuńczo- wychowawcze rodziny,

	<ul style="list-style-type: none"> 6. Monitorowanie dalszych losów dziecka i pomoc w uregulowaniu jego sytuacji prawnej, 7. Mediacja z udziałem psychologa, 8. Zaproszenie rodziców do udziału w życiu społeczności szkolnej.
VII. PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA	
CELE GŁÓWNE: stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Czosnów	
CELE SZCZEGÓŁOWE	ZADANIA INSTYTUCJI PODMIOTU W ZAKRESIE DANEGO CELU:
1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny	<ul style="list-style-type: none"> 1. Poradnictwo specjalistyczne, 2. Warsztaty dla rodziców dzieci w okresie dojrzewania, 3. Prelekcje dla rodziców szkolnych i przedszkolnych, 4. Warsztaty dla rodziców zwiększające kompetencje rodzicielskie.
2. Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie terapii rodzin, 2. Konsultacje dla rodziców, 3. Włączenie rodziców do pracy grupowej w przypadku prowadzenia grupy socjoterapeutycznej dla uczniów klas gimnazjalnych.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	<ul style="list-style-type: none"> 1. Konsultacje z rodzicami.
VIII. URZĄD GMINY	
CELE GŁÓWNE: stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Czosnów	
CELE SZCZEGÓŁOWE:	ZADANIA INSTYTUCJI PODMIOTU W ZAKRESIE DANEGO CELU:
1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny	<ul style="list-style-type: none"> 1. Praca nad możliwością realizacji „Karty Rodziny Wielodzietnej”, 2. Pomoc materialna dla uczniów w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji-pokonywanie barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji finansowej rodziny ucznia.
2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	X
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	X

IX. ZESPÓŁ KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ	
CELE GŁÓWNE: stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Czosnów	
CELE SZCZEGÓŁOWE:	ZADANIA INSTYTUCJI PODMIOTU W ZAKRESIE DANEGO CELU:
1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny	X
2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	1. Kierowanie do instytucji udzielających pomocy.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	X
X. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE	
CELE GŁÓWNE: stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Czosnów	
CELE SZCZEGÓŁOWE:	ZADANIA INSTYTUCJI PODMIOTU W ZAKRESIE DANEGO CELU:
1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny	1. Poradnictwo psychologiczne.
2. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	1. Poradnictwo psychologiczne, konsultacje indywidualne, małżeńskie.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	1. Kontakt koordynatorów oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z asystentami rodzin i psychologami w celu określenia możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, 2. Współpraca z asystentami rodzin i psychologami przy tworzeniu planu pomocy dziecku i rodzinie, 3. Poradnictwo dla rodziców biologicznych, organizowanie zespołów konsultacyjnych, 4. Obserwacja kontaktów rodziców biologicznych z dziećmi przebywającymi w rodzinach zastępczych, współpraca z Sądem w tym zakresie.

9. Analiza SWOT:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyszkolona kadra pracownicza, 2. Dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny, 3. Realizacja programów osłonowych i profilaktycznych, 4. Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny, 5. Otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym, 6. Działanie lokalnych jednostek organizacyjnych, instytucji i organizacji na rzecz lokalnego wsparcia, 7. Położenie gminy, 8. Dobre rozpoznanie problemów i środowiska lokalnego, 9. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 10. Działalność Interdyscyplinarnego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, 11. Zatrudnianie asystenta rodziny pozwalające na budowanie efektywnych metod współpracy z rodziną w jej środowisku. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej, 2. Niskie kwalifikacje Klientów OPS w wieku aktywności zawodowej, 3. Niski poziom aktywności zawodowej Klientów OPS, 4. Niski poziom aktywności Klientów OPS w zakresie wykorzystywania własnych zasobów i możliwości w przewycięzaniu sytuacji kryzysowej, 5. Wyuczona bezradność i roszczeniowość Klientów OPS, 6. Zjawisko wykluczenia społecznego, 7. Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych, 2. Rosnąca świadomość społeczna, 3. Utworzenie stanowiska - asystent rodziny, 4. Grupy wsparcia działające na terenie gminy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Złożoność problemów rodzin, 2. Niespójne przepisy prawa, 3. Degradacja relacji rodzinnych 4. Zanik więzi i tradycji rodzinnych, rozpad więzi, 5. Uzależnienia świadczeniobiorców OPS od otrzymywanej pomocy, 6. Wzrost kosztów utrzymania rodziny, 7. Brak świadomości problemu oraz nieumiejętność szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, 8. Brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin niewydolnych wychowawczo.

10. Finansowanie programu:

- środki własne gminy,
- dotacja budżetu państwa,
- środki pozabudżetowe.

11. Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czosnowie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

12. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czosnów na lata 2020-2022 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej,

zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.